ՆՈՐ–ԴԱՐ

№ 205 ԵՐՐՈՐԴ ՏԱՐԻ Երեքշաբթի 2 Դեկտեմբերի 1886 Երեքշաբթի 2 Դեկտեմբերի ԵՐՐՈՐԴ ՏԱՐԻ № 205

Տարեկան 10 րուբլի, վեց ամսուայ 6 րուբլի, երեք ամսուայ 3 ր. 50 կ. Հատուկ 5 կոպէկ։
Բաժանորդ գրվում են Թիֆլիսում միմիայն խմբագրատանը։

Խմբագրութեան հասցէն՝ Тифлисъ. Редакція «Норъ-Даръ» կամ Tiflis. Rédaction «Nor-Dar».

Խմբագրատունը բաց է ամեն օր (բացի տօն օրերից) ժամը 9-ից մինչև 2-ը։ Յայտարարութիւնները ընդունվում են ամեն լեզուներով։ Յայտարարութիւնների բառին 2 կ., երեկայնների համար կրկնապատիկ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ-ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆ

ՆՈՐ–ԴԱՐ

ՀԱՑՈՑ ՄԻԱԿ ԱՄԵՆՕՐԵԱՑ ԹԵՐԹԸ
Թիֆլիսում

ԱՌԱՋԻԿԱՑ **1887** ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ

(Չորրորդ տարի)

Կը հրատարակուի նոյն չափով և ձեւով

Տարեկան գինն է 10 րուբլի, վեց ամսուան՝ 6 րուբլի, հատով՝ 5 կոպ.
Եւրոպայի և Թիւրքիայի բաժանորդները վճարում են 30 ֆրանկ։
Բաժանորդ են գրվում իւրաքանչիւր ամսի 1-ից։
Թիֆլիսում բաժանորդ են գրվում Ղևոնդեան «Նոր-Դարի»-ի խմբագրատանը։
Խմբագրատունը գտնվում է պօստատան եաևը, Տրօյցկայ փողոցի վերայ, Սամբա (Տրօյցկայա) եկեղեցու հանդէպ, տուն № 9։
Օտար քաղաքներից դիմում են խմբագրութեան՝ Тифлисъ, Редакція „Норъ-Даръ“ կամ Tiflis (Caucase) Rédaction «Nor-Dar».

Подписка единственной ежедневной армянской газеты «НОРЪ-ДАРЪ» принимается исключительно въ конторѣ Редакціи, Тифлисъ, въ центрѣ города, за Почтой на Тройцкомъ переулкѣ, въ домѣ № 9.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Քրոնիկոն.—Լուրեր, Սալիանից էջմիածին (չարունակ.), Երեւացէմից Բէյթլեհէմ (չարունակ.),
Թղթակցութիւններ.—Վարաւու-Բազար։
Քաղաքական.—Քաղաքական տեսութիւն։ Լուրեր։
Խառն լուրեր։
«Նոր-Դար»-ի հեռագիրներ։
Բանասիրական.—Ջ'հաս է (չարունակ.)։
Յայտարարութիւններ։

ՔՐՈՆԻԿՈՆ

Կիւրակի, 30-ին նոյեմբերի քաղաքային տան դահլիճում կայացաւ Հայոց Բարեգործական ընկերութեան ընդհանուր ժողովը։

Կարդացած հաշուի մասին ոչինչ չենք կարող յայտնել, քանի որ ոչինչ չէր լսվում։

Ընդհանուր ժողովում ներկայ էին (հեռագիրէ եկող պարոններն էլ հաշուելով) ընդամենը չորս ու կէսնգ հոգի։

Ուրեմն կովկասի հայոց բարեգործական ընդհանուր ժողովը կայացել է չորս ու կէսնգ մարդիկների մասնակցութեամբ։ Եւ եթէ մենք աչքի առաջ ունենանք այն հանգամանքը, որ Թիֆլիսի հասարակութիւնը այդ ժողովին ըրեթէ մասնակից չէր և թէ ներկայ գտնուղ անդամների մեծ մասը որոշ երիտասարդների մի ընկերութիւն էր ներկայացնում, այդ տեղից արդէն կարելի է երեւակայել թէ մի անգամ այնքան փառաւոր յոյսերով և չարժումով սկսած ընկերութիւնը ինչ ընտոր աստիճանին է ընկել։

Բան և հինգ հոգի հաւաքուել էին —12 հոգի խորհրդի անդամներ, նախագահ, քարտուղար ընտրելու համար։

Ընտրութիւնը կատարուեցաւ ընտանեբար։

Ցաւալի է տեսնել, որ Թիֆլիսի պէս հայաչատ քաղաքում գոյութիւն ունեցող մի ընկերութիւն, այդ աստիճանի անտարբերութեան և մոռացութեան է մատնուած, որ անչուշտ բարի նպատակների համար է հիմնուած։

Ցաւալի է տեսնել, որ իւր տեսակում միակ և մեր ընկերութիւնների մէջ ամենանշանաւորի գործը մի կերպ պահպանելու համար մնացել է մի քանի գաւառացի երիտասարդների ձեռքը, այնպէս որ կարծես ընկերութեան կեդրոնը Թիֆլիսում չլինէր։ Ընկերութեան աննախանձելի և ողորմելի վիճակը ոմի վերագրենք, Թիֆլիսի հասարակութեան անտարբերութեան, թէ ընկերութեան գործող խորհրդին։ Սա լուծելու հետաքրքիր խնդիր է։

—

Մեր երիտասարդ նկարիչ պ. Գ. Բաշինջաղեանը մի նամակով խմբագրութեանս դիմելով խնդրում է յայտնել, որ լինքը ս. Սահակ և ս. Մեսրովբ նախահայրերի վիմագիր պատրաստելու և մանկ. մի ամսագրի հետ իբրև պրէմիա տարածելու նա ամենևին մասնակից չէ։

—

Մեզ հեռագրում են։

ՋՄԻՒՌՆԻԱ. 30-ին նոյեմբ. 6 ժամին երեկոյեան։

Այսօր կատարուեցաւ ս. Մեսրովբեան դպրոցի բացման օրհնութեան հանդէսը Տ. Տ. Մելքիսեդեկի նախագահութեամբ։ Հանդէսը չատ փառաւոր էր և չքեղ։ Հանդիսին ներկայ էին նահանգապետ փաշան և բարձրաստիճան անձինք, ընտիր հասարակութիւն և խուռն բազմութիւն։

Մ. Սիմէօնեան։

—

Երկուշաբթի, 1-ին դեկտեմբերի ժամը 1-ը անց Ներսիսեան դպրոցում հրդեհ յայտնուեցաւ։ Մինչև որ հրդեհաչէջների խումբը կը հասնէր հրդեհը տնային միջոցներով հանգցրին։

Այդ առթիւ պէտք է ասենք, որ մեր հրդեհաչէջների մեքենաները և նրանց կրող կառքերը չատ էլ լաւ չեն պահվում։ Ձանազարհին արագութեամբ վազող հրդեհաչէջների մի կառքը ջրհան մեքենայով փողոցում կոտրուեցաւ և ընկաւ։

Ո՛ւր կերթար գործը, եթէ հրդեհի անհրաժեշտ ժամանակ հրդեհաչէջների կառքերը ճանապարհին կոտրուէլին և մնային։

—

ԳԻՐՔ ԳԻՒՂԻՑ.—Թէ որքան դեռ ևս միամիտ է մեր հասարակութիւնը, պարզ երևում է հետևեալ դէպքերից։ Մի երիտասարդ, որ ինքն իրեն զարգացածներից է համարում, դիմում է մի պարոնի, որի որդին Ղուբայում (Դալղիհատ) մարդ վիրաւորած լինելու համար օրէնքով աքսորի է դատապարտուած լինում, և առաջարկում է նրան իւր ծառայութիւնը ազատելու նրա որդուն—երէք 300 րուբլի տան իրեն, խեղճ մարդը հաւատում է և տալիս է փողը, այն ինչ նրա որդին արդէն այդ միջոցին օրէնքով դատապարտուած էր։ Այսպէսով գիւղացին զրկվում է թէ որդուց և թէ 300 րուբլի փողից, որ նա գուցէ պարտքով վերցրած էր։

Միևնոյն «զարգացած» պարոնը մի ղպրից վերցնում է 150 ր. փող խոստանալով նրան քահանայացնել։ Դպիրը վեր է կենում, տալիս է 150 րուբլին և ուղևորվում է քահանայանալու յանձնարարական մի նամակ ձեռին «զարգացած« պարոնից։ Բայց որքան է լինում խեղճ դպրի զարմանքը, երբ նրան պատասխանում են թէ՝ «գնա, նամակագիրը կը ձեռնադրէ քեզ»։

—

Ֆինանսների մինիստրութեան մէջ Բագուի նաւթի արդիւնաբերութիւնը կարգաւորելու համար կազմուած մասնաժողովը այն եզրակացութեան է եկել, որ անհրաժեշտ հարկաւոր է նաւթային քերքեր և նաւթ արտասահման արտահանելը քաջալերել և դրա համար էլ ակցիզը վերադարձնել։ Այդ նպատակով անհրաժեշտ են համարում 1) նշանակել նաւթի որոշեալ քերքերի արտահանութիւնը կանոնաւորել։ 2) ենթադրել մի որևիցէ ակցիզ հում նաւթի վերայ։ 3) պարզել այն յարմարութիւնները ու անյարմարութիւնները, որոնք կարող են ծագել արտասահման արտահանուղ նաւթային քերքերի վերայ գանազան ակցիզ նշանակելուց։ 4) որոշել թէ ցանկալի և օգտակար է պետութեան, պետական գանձարանի և նաւթային արդիւնաբերութեան համար ակցիզը վերադարձնելով քաջալերել ոչ միայն պատրաստ նաւթերը, այլ և հում նաւթերը։

Այս բոլոր կարծիքներն ու հարցերը պիտի իրագործուին, հենց որ, ինչպէս «Рус. Куръ»-ն է ասում, նաւթային գործը ուսումնասիրելու համար բազմ. ուղարկուղ անձերը կը վերադառնան։

—

Նոր-Բայազէդի քանից փախել են քննութեան տակ գտնուղ երկու կալանաւորներ, որոնք պատկանում են աղնուական թուրքերին։ դրանք մեղադրվում էին մարդասպանութեան մէջ, Հետախուզութիւնը, «Кав»-ի տեղեկով, սկսուել է։

—

ՍՂՆԱԽԻՑ.—Առեւտուրը առաջուանից փոքր ինչ լաւ է գնում. մանաւանդ լաւ են արհեստաւորների գործերը, որոնք մեծ օգուտ են ստանում չրջակայ գիւղի բնակիչներից։ Աշնան և ձմեռուայ սկզբներին նիւթական կողմից գիւղացին փոքր ինչ կենդանութիւն է ստանում, որովհետև մեծ մասը այգեպէրեր են և այդ ժամանակամիջոցում արդէն գինիները ծախած լինելով, միջոց են ունենում լրացնելու իրենց ընտանեկան պակասութիւնները։ Այս տարի այս կողմերը վնասի մէջ չեն. չատ այգիներ կարկուտից զերծ մնացին։

—

Կովկասի գիւղատնտեսական ընկերութիւնը այժմ փորձեր է անում «չորային բրինձ» անունով բոյսի վերայ. այս բոյսի մի առանձին յատկութիւնն այն է, որ բուսնելու համար՝ նրան, ինչպէս հաղորդում է «Н. Об.»-ն, ջրել հարկաւոր չէ։ Իսկ Կովկասում, ինչպէս յայտնի է, անջրդի տեղեր չատ կան։

—

ՂԱՐՍԻՑ մեզ գրում են.—Եղանակը ցուրտ է, վառելիքը թանկ, ալիւրը աժան։ Քաղաքում դողութիւններ, աւազակութիւններ չեն պատահել։

Մինաս քահ. Տ.-Պետրոսեանցը 12

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

Ջ'ՀԱՍ Է*)

Ժ.Ջ.

ԱՆԿԵՂԾ ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԻՒՆ

—

Կան սրտեր, որոնք այնքան քնքոյշ և այնքան հնթակայ են ազդեցութիւններին, որ չատ անգամ բոպէական դէպքերը բաւական են լինում նրանց թագաւորութեան մէջ ամենամեծ յեղափոխութիւններ յարուցանելու։ Օրիորդ Աստղիկը պատկանում էր կանանց այն դասին, որ կրում է իւր մէջ այս տեսակ սրտեր։ Սկսած այն րոպէից, որ Պետրոսը դուրս գընաց նրա մօտից, նա դարձաւ օրիորդի մտածմանց առարկան։ Այն աղջիկը, որ բոպէ անգամ անգործ նստել չէր սիրում, որ դպրոցական պարապմունքներից յետ՝ անմիջապէս տան զբաղմունքներն էր սկսում, որ իւր ուրախութիւն և զուարճութիւնը անխոնջ աշխատութեան մէջ էր գտնում, նա այսօր մոռացել էր սովորական զբաղմունքները, դպրոցական պարապմունքների մասին չէր յիշում ոչինչ, տնային գործերը, չէին հետաքրքրում նրան... Մտածել ամբողջ ժամերով,—ահա մի բան, որ չատ դիւր էր գալիս նրան, բայց ինչու՞ անպատճառ. Պետրոսի վերայ. այդ նա չէր կարողանում բացատրել։ Անցեալից մանաւանդ նա սկսում էր յիշել գողտրիկ դէպքեր, որոնք վերաբերում էին իւր և Պետրոսի մանկական բարեկամութեանը, իրենց խաղերին և զուարճութիւններին. նա չատ լաւ յիշում էր և այն՝ թէ ինչպէս ախրեց, և մինչև անգամ արտասուեց ինքը, երբ իւր մայրը առաջին անգամ յայտնեց իրեն թէ Պետրոսը գնաց Թիֆլիս... Նա ախրեց, որովհետև իւր ընկերը գնացել էր օտար քաղաք առանց իրեն տեսնելու, առանց իրեն հրաժեշտի ողջոյնը տալու։ Եւ հենց այդ րոպէից սկսուեցաւ իւր մէջ բուռն ցանկութիւն ուսման մէջ յառաջադիմելու։ Անցեալից այս բոլորը յիշելով Աստղիկը՝ գալիս էր այն եզրակացութեան, որ երևի այդ երիտասարդը վաղ թէ ուշ մի մասնակցութիւն պիտի ունենայ իւր բաղդի և ապագայի հետ։ Բայց և այնպէս նա դեռ վճռապէս չէր կարողանում հաչիւ տալ ինքն իրեն թէ, ինչու՞ ամբողջ ժամերով միայն նրա վերայ էր մտածում և այնքան չատ նրա կրկին տեսութեան փափագում։

Լինում է ժամանակ, երբ քաղաքավարութեան օրէնքները բռնաբարում են մարդու սիրտը և զգացմունքները ստիպելով նրանց սառել և կեղծաւորել, բայց պատահում է նաև, որ այդ օրէնքները ծառայում են մարդկային սրտի և զգացմանց հաճոյքներին։ Օրիորդ Աստղիկի ուրախութեան չափ չկար, երբ այն միջոցին, որ նա պատահներ էր որոնում Պետրոսի հետ տեսնուելու, յանկարծ մտաբերեց թէ քաղաքավարութեան օրէնքը պահանջում էր իրենից վերադարձնել նրան իւր այցելութեան փոխարէնը։

Եւ հետևեալ օրը նա այցելեց նրան։

Պետրոսը չունէր այդպէս վաղ Աստղիկին տեսնելու. այդ պատճառով նրա յանկարծ ներս մտնելը մեծ ուրախութիւն պատճառեց իրեն։

—Եթէ ձեր այցելութիւնը մի պարտքի հատուցումն է, ես նրան չեմ ընդունում, ծիծաղելով նկատեց Պետրոսը, դիմաւորելով օրիորդին։

—Մինչ այդ ձեր ցանկութիւնից չէ կախուած ընդունել նրան այն ժըրտքով, ինչ մտքով որ հաճելի է ձեզ։

—Ի հարկէ ոչ. ենթադրութիւնները զբաղեցնում են ուղեղը, բայց սրտին ուրախութիւն չեն պատճառում. ուրախանալու համար մենք պէտք է ապացոյցներ ունենանք։

—Եթէ իմ խօսքը կարող է ձեզ իրրև ապացոյց ծառայել, ուրեմն կասեմ, որ ես միայն ձեզ տեսնելու համար եկայ։

—Շնորհակալ եմ. ես չէի տարակուսում. ուրեմն նախադասումը ամփոփում է իւր մէջ ճշմարտութեան ամբողջութիւնը...

—Դուք հաւատում էք նրան, ծիծաղելով հարցրեց օրիորդը։

—Այժմ աւելի քան երբէք. իսկ դուք...

*) Տես № 204.

Լրագրաբաժանորդ եղած պարոնները, որոնք դեռ չեն վճարել 1886 թվի համար իրենց պարտքը, խնդրվում են անհապաղ վճարել, որովհետև 1887 թվի համար բաժանորդագրություն չի ընդունվիլ։

Ամսագրի խմբագրատուն։

ՊԱՏԱՐԱԳԱՎՈՐ ԵՎ ՀԱՐՍՆԻՔԻ ՀԱՄԱՐ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՀՈԳԵՎՈՐԱԿԱՆ ՀԱՆԳԱՆԱՔԻ ՄԱՍԻՆ։

Ի հետևանս «Հոգ. Բր.» ամսագրի 1886 թվի Փետրվարի և Մարտի համարների մեջ տպված հոդվածների, որոնք վերաբերում են Հարսնիքի ժամանակ հայրապետական հոգևորական հանգանակի մասին, մենք ստացանք մի քանի նամակներ, որոնցում հեղինակները խնդրում են մեզ, որ մենք մեր կարծիքը հայտնենք այդ հոդվածների մասին։ Մենք կատարում ենք նրանց խնդիրը։

Մեր կարծիքով հոդվածները գրված են ճշմարիտ տեղեկությունների հիման վրա, և հեղինակները ցույց են տալիս մի սովորություն, որ իսկապես գոյություն ունի։ Ինչ վերաբերում է հոդվածների ոճին, ապա մենք կարծում ենք, որ նրանք գրված են ոչ թե ամսագրի, այլ մի ուրիշ տեղի համար, որովհետև ոճը ավելի հարմար է ընթերցանության, քան ուսումնասիրության։ Ինչ վերաբերում է հոդվածների ոգուն, ապա մենք կարծում ենք, որ նրանք գրված են ոչ թե ամսագրի, այլ մի ուրիշ տեղի համար, որովհետև ոգին ավելի հարմար է ընթերցանության, քան ուսումնասիրության։

Ինչ վերաբերում է հոդվածների ոգուն, ապա մենք կարծում ենք, որ նրանք գրված են ոչ թե ամսագրի, այլ մի ուրիշ տեղի համար, որովհետև ոգին ավելի հարմար է ընթերցանության, քան ուսումնասիրության։

Ինչ վերաբերում է հոդվածների ոգուն, ապա մենք կարծում ենք, որ նրանք գրված են ոչ թե ամսագրի, այլ մի ուրիշ տեղի համար, որովհետև ոգին ավելի հարմար է ընթերցանության, քան ուսումնասիրության։

ՊԱՏԱՐԱԳԱՎՈՐ ԵՎ ՀԱՐՍՆԻՔԻ ՀԱՄԱՐ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՀՈԳԵՎՈՐԱԿԱՆ ՀԱՆԳԱՆԱՔԻ ՄԱՍԻՆ։

Ի հետևանս «Հոգ. Բր.» ամսագրի 1886 թվի Փետրվարի և Մարտի համարների մեջ տպված հոդվածների, որոնք վերաբերում են Հարսնիքի ժամանակ հայրապետական հոգևորական հանգանակի մասին, մենք ստացանք մի քանի նամակներ, որոնցում հեղինակները խնդրում են մեզ, որ մենք մեր կարծիքը հայտնենք այդ հոդվածների մասին։ Մենք կատարում ենք նրանց խնդիրը։

Մեր կարծիքով հոդվածները գրված են ճշմարիտ տեղեկությունների հիման վրա, և հեղինակները ցույց են տալիս մի սովորություն, որ իսկապես գոյություն ունի։ Ինչ վերաբերում է հոդվածների ոճին, ապա մենք կարծում ենք, որ նրանք գրված են ոչ թե ամսագրի, այլ մի ուրիշ տեղի համար, որովհետև ոճը ավելի հարմար է ընթերցանության, քան ուսումնասիրության։

Ինչ վերաբերում է հոդվածների ոգուն, ապա մենք կարծում ենք, որ նրանք գրված են ոչ թե ամսագրի, այլ մի ուրիշ տեղի համար, որովհետև ոգին ավելի հարմար է ընթերցանության, քան ուսումնասիրության։

ՊԱՏԱՐԱԳԱՎՈՐ ԵՎ ՀԱՐՍՆԻՔԻ ՀԱՄԱՐ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՀՈԳԵՎՈՐԱԿԱՆ ՀԱՆԳԱՆԱՔԻ ՄԱՍԻՆ։

Ի հետևանս «Հոգ. Բր.» ամսագրի 1886 թվի Փետրվարի և Մարտի համարների մեջ տպված հոդվածների, որոնք վերաբերում են Հարսնիքի ժամանակ հայրապետական հոգևորական հանգանակի մասին, մենք ստացանք մի քանի նամակներ, որոնցում հեղինակները խնդրում են մեզ, որ մենք մեր կարծիքը հայտնենք այդ հոդվածների մասին։ Մենք կատարում ենք նրանց խնդիրը։

Մեր կարծիքով հոդվածները գրված են ճշմարիտ տեղեկությունների հիման վրա, և հեղինակները ցույց են տալիս մի սովորություն, որ իսկապես գոյություն ունի։ Ինչ վերաբերում է հոդվածների ոճին, ապա մենք կարծում ենք, որ նրանք գրված են ոչ թե ամսագրի, այլ մի ուրիշ տեղի համար, որովհետև ոճը ավելի հարմար է ընթերցանության, քան ուսումնասիրության։

Ինչ վերաբերում է հոդվածների ոգուն, ապա մենք կարծում ենք, որ նրանք գրված են ոչ թե ամսագրի, այլ մի ուրիշ տեղի համար, որովհետև ոգին ավելի հարմար է ընթերցանության, քան ուսումնասիրության։

ՊԱՏԱՐԱԳԱՎՈՐ ԵՎ ՀԱՐՍՆԻՔԻ ՀԱՄԱՐ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՀՈԳԵՎՈՐԱԿԱՆ ՀԱՆԳԱՆԱՔԻ ՄԱՍԻՆ։

Ի հետևանս «Հոգ. Բր.» ամսագրի 1886 թվի Փետրվարի և Մարտի համարների մեջ տպված հոդվածների, որոնք վերաբերում են Հարսնիքի ժամանակ հայրապետական հոգևորական հանգանակի մասին, մենք ստացանք մի քանի նամակներ, որոնցում հեղինակները խնդրում են մեզ, որ մենք մեր կարծիքը հայտնենք այդ հոդվածների մասին։ Մենք կատարում ենք նրանց խնդիրը։

Մեր կարծիքով հոդվածները գրված են ճշմարիտ տեղեկությունների հիման վրա, և հեղինակները ցույց են տալիս մի սովորություն, որ իսկապես գոյություն ունի։ Ինչ վերաբերում է հոդվածների ոճին, ապա մենք կարծում ենք, որ նրանք գրված են ոչ թե ամսագրի, այլ մի ուրիշ տեղի համար, որովհետև ոճը ավելի հարմար է ընթերցանության, քան ուսումնասիրության։

Ինչ վերաբերում է հոդվածների ոգուն, ապա մենք կարծում ենք, որ նրանք գրված են ոչ թե ամսագրի, այլ մի ուրիշ տեղի համար, որովհետև ոգին ավելի հարմար է ընթերցանության, քան ուսումնասիրության։

ՊԱՏԱՐԱԳԱՎՈՐ ԵՎ ՀԱՐՍՆԻՔԻ ՀԱՄԱՐ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՀՈԳԵՎՈՐԱԿԱՆ ՀԱՆԳԱՆԱՔԻ ՄԱՍԻՆ։

Ի հետևանս «Հոգ. Բր.» ամսագրի 1886 թվի Փետրվարի և Մարտի համարների մեջ տպված հոդվածների, որոնք վերաբերում են Հարսնիքի ժամանակ հայրապետական հոգևորական հանգանակի մասին, մենք ստացանք մի քանի նամակներ, որոնցում հեղինակները խնդրում են մեզ, որ մենք մեր կարծիքը հայտնենք այդ հոդվածների մասին։ Մենք կատարում ենք նրանց խնդիրը։

Մեր կարծիքով հոդվածները գրված են ճշմարիտ տեղեկությունների հիման վրա, և հեղինակները ցույց են տալիս մի սովորություն, որ իսկապես գոյություն ունի։ Ինչ վերաբերում է հոդվածների ոճին, ապա մենք կարծում ենք, որ նրանք գրված են ոչ թե ամսագրի, այլ մի ուրիշ տեղի համար, որովհետև ոճը ավելի հարմար է ընթերցանության, քան ուսումնասիրության։

Ինչ վերաբերում է հոդվածների ոգուն, ապա մենք կարծում ենք, որ նրանք գրված են ոչ թե ամսագրի, այլ մի ուրիշ տեղի համար, որովհետև ոգին ավելի հարմար է ընթերցանության, քան ուսումնասիրության։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

(Ախտագրամատ մեկ)

Ի՞նչ ընդհանուր մեկնություն կարելի է տալ Ռուսաստանի ներկա դրության մասին։ Ինչպե՞ս է ներկայանում ռուսական հասարակությունը իր տարբեր խավերով։ Ինչպե՞ս է ընդունվում ռուսական հասարակության կողմից ներկա կառավարության քաղաքականությունը։ Ինչպե՞ս է վերաբերվում ռուսական հասարակությունը ներկա կառավարության ներքին և արտաքին քաղաքականության հանդեպ։ Ինչպե՞ս է ընդունվում ռուսական հասարակության կողմից ներկա կառավարության ներքին և արտաքին քաղաքականությունը։ Ինչպե՞ս է վերաբերվում ռուսական հասարակությունը ներկա կառավարության ներքին և արտաքին քաղաքականության հանդեպ։

Ահա այն հարցերը, որոնց պատասխանը կարելի է գտնել ռուսական հասարակության մեջ տեղի ունեցող ներքին պայքարի մեջ։ Ռուսական հասարակությունը ներկայանում է երկու հիմնական խավերով՝ ազնվականություն և բուրժուազիա։ Ազնվականությունը ներկայանում է երկու հիմնական խմբերով՝ ազնվականություն և բուրժուազիա։ Ազնվականությունը ներկայանում է երկու հիմնական խմբերով՝ ազնվականություն և բուրժուազիա։ Ազնվականությունը ներկայանում է երկու հիմնական խմբերով՝ ազնվականություն և բուրժուազիա։

միջոցին դիմելով նա ուզեցել է միայն յայտարարել, որ իրերի ներկայ դրութեան օրինաւորութիւնը չէ ուզում ճանաչել, քանի որ մի չնչին փոքրամասնութիւնը իր ձեռն առնելով իշխանութիւնը, իրաւունք է համարում իւր դիտումներին համաձայն կարգադրելու ժողովրդի վիճակը, և նրան յեղափոխական կրքերի զէնք շինելու, որ կործանիչ ազդեցութիւն է գործում հասարակութեան վերայ: Անկասկած, բօլղարական ազգը խաղաղ հակումներ և աշխատանքի սէր ունի, և հէնց դրան մէջ էլ է նրա ապագայ առաջադիմութեան գրաւականը և դրանց շնորհիւ — և անդորրութեանը: Բօլղարիան արդէն մեծ առաջադիմութիւններ էր գործում, երբ 1885 թուին Ֆիլիպպօպօլեան յեղափոխութիւնը քաղաքական վտանգաւոր արկածների ճանապարհը ձգեց նրան, որ նրանից ծանր և բօլորովին ի զուր զոհեր պահանջեց: Իրերի ներկայ դրութիւնը ուղղակի վերայիշեալ յեղափոխութեան հետևանքն է կազմում, և եթէ այդ դրութիւնը շարունակուելու լինի, Բօլղարիան ոչ միայն նոր դժբաղդութիւնների պիտի ենթարկուի, և անհիշանութեան և յեղափոխական կրքերի բուն կդառնայ, որով և միշտ վտանգ պիտի սպառնայ արևելքի խաղաղութեան և անդորրութեան:

Կայսերական կառավարութիւնը սորաք համարելով խաղաղութիւնը պահպանելը, և դուրս չգալով դաշնագրութիւնից, առաջուայ նման պիտի չանք գործ դնէ Բօլղարիան ազատելու նրան ճնշող ծանրութիւնից և այդ երկրում օրինական կարգը վերականգնելու, որը նրա ապագայ առաջադիմութեան վճռտահելի գրաւական դառնար և արդարացնէր Ռուսիայի բերած ծանր զոհարերութիւնները: Հեռու լինելով որ և իցէ շահախնդրական դիտումներից, կայսերական կառավարութիւնը մտադիր չէ համաձայնելու ոչ մի համակարգութեան հետ, որը օրինականութեան դիմակի տակ կը նպատակ ունենայ անբնական պայմանների հզօրանալուն, որոնց մէջ որ այսօր գրուած է Բօլղարիան:

Երէկ երեկոյեան Մարիինեանեան թատրօնում տեղի ունեցաւ «Жизнь за Царя» օպերայի 50-ամեայ յօբելեանը: Ներկայ էին Օգոստափառ Անձինք և ընտրեալ հասարակութիւնը: Թատրոնումն էին Գլինկայի քոյրը՝ Շեստակովան և օպերայի նախկին ներկայացնողները: Թատրոնի ֆոյէում խմբապետի կիսարձանը զարդերով և պատկերով էր զարդարած: Օպերան ներկայացրին բօլորովին նոր, շքեղ և պատմականօրէն էլ ճիշտ կերպով: Թատերանկարներից մանաւանդ նշանաւոր էին — Խոր անտառը և Կրէմլի հրապարակը «Գնացք դէպի Կրէմլ»-ի. վերջի պատկերը մեծ հանդիսով և ճոխութեամբ կատարուեց:

ՎԵՆՆԱ. Գրաֆ Կալնօկիի խօսակցութիւնը պատգամաւորութեան հետ մի ժամ և քառորդ քաշեց: Կալնօկին չափազանց քաղցրութեամբ ընդունեց բօլղարներին և յանկութիւն յայտնեց, որ նոյն իսկ Բօլղարիայի և Եւրոպայի շահերի համար շուտով վերջ տանար ճգնաժամը:

ՊԱՐԻԶ. Ֆլօկի կազմելիք մինիստրութիւնը բոլորովին չյաջողուեց: Նոր կաբինէի կազմութիւնը յանձնուած է Գօբլէին: Չինուորական մինիստր մնում է Բուլանժէն: Ասում են որ նոր կաբինէի կազմութիւնը այսօր կամ վաղը արդէն յայտնի կլինի:

ԼՕՆԴՕՆ. Բ. Դուռը Անգլիային առաջարկեց անգլիական զօրքերը Եգիպտոսից դուրս հանելու մասին բանագնացութիւններ սկսելու: Լօնդօնի կաբինէն յայտնեց Բ. Դրան, որ այդ առաջարկութիւնը ուշադրութեան է առել:

ՎԵՆՆԱ. Գրաֆ Կալնօկին երէկ ընդունելով բօլղարական պատգամաւորութեան ասաց. «Բօլղարական իշխանի վերաբերմամբ՝ ինչպէս լաւ համարէք, այնպէս էլ կարողէք վարուել: Ձեր ներքին գործերին մենք չենք խառնուիլ և չէինք էլ կարող ձեզ համար նշանակած իշխանի պատասխանատուութիւնը մեզ վերայ առնելու, գործեցէք օրինական ճանապարհով, խաղաղասիրութեամբ, պահպանեցէք դաշնագրութիւնները, և այն ժամանակ մենք և բոլոր խաղաղութիւն ցանկացողները կօգնենք ձեզ»:

ՎԵՆՆԱ. Բօլղարական պատգամաւորութեան ընդունեցին Լօբանօվ-Բատօվսկին և Թիւրքիայի դեսպանը:

ՅՈՒՐԱԵՎՕ. Սօֆիայից ստացուած տեղեկութիւնների համեմատ Մաւկուրօվ և Ծիվկօվ խնամակալները պատրաստ են հրաժարական տալու — միայն մի ճգնաժամին վերջ դրուէր:

ՍՕՖԻԱ. Բ. Դուռը գօկտօր Վուլկօվիչին ընդունեց արդէս բօլղարական արտակարգ պատգամաւոր:

29 Նոյեմբերի

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ. Ներքին գործերի մինիստրը, նոյեմբերի 28-ին շրջաբերականով նահանգապետներին հաղորդում է, որ պետական կալուածների մինիստրի և արդարադատութեան մինիստրութեան կառավարչի հետ կայացած համաձայնութեան համեմատ նա անհրաժեշտ է համարում, գիւղական մշակները վարձելուամսին դրած կանոնադրութեան յունիսի 12-ին բարձրագոյն հաստատութիւնը մշակելու համար, գաւառական գիւղական գործերի հաստատութիւնների, իսկ ուր այդպիսիները չկան, հաշտարար միջնորդների ժողովներին յանձնարարել, որ նախապէս կարծիք յայտնեն իսկ նրանց մշակած կանոնները յանձնուին նահանգական ժողովին, որպէս զի սա էլ հարկ եղածը լրացնէ և նահանգի համար ընդհանուր նախագիծ կազմէ: Այդ անելիս մինիստրը խընդրում է նահանգապետներին, որ առանձին ուշադրութիւն գարձնեն գիւղական հաստատութիւնների վերայ, որ նրանք իրենց յանձնուած խնդիրը ճշտութեամբ կատարեն, իսկ այնուհետև, առաջարկութիւնները նահանգական ժողովին ներկայացնելուց և նախապէս այնպիսի անձերի հետ խորհրդակցելուց յետոյ, որոնք ծանօթ են գործադրելի օրէնքների բոլոր պայմանների հետ, յայտնեն մի-նիսատրութեան իրենց եզրակացութիւնները ոչ ուշ քան մինչի գալ տարուայ հոկտեմբերի 15-ը:

ԲԵՆԴԵՐ. Այստեղ քննւում էր մի խումբ հրէաներ, որոնք Բեսարաբիայում և շրջակայ տեղերում դիմակաւորուած յարձակումներ էին գործում: Դատաստանը 15 հոգու տաժանակիր աշխատանքի դատապարտեց, որոնցից 10-ին 20 տարով, իսկ մնացածներին աւելի քիչ ժամանակով:

ՍՕՖԻԱ. Մեծ վեզիրի ծանուցագիրը, որի մէջ ցոյց է տրուած Ռուսիայի և Թիւրքիայի մօտենալը և պնդում է Մինգրէլիայի կանդիդատութեան, Բօլղարիայում մեծ ապստաւորութիւն գործեց, չնայելով, որ կառավարութիւնը աշխատում էր նրա նշանակութիւնը փոքրացնելու:

ԼՕՆԴՕՆ. Թագուհին Բօլղարիայի նախկին իշխանին անգլիական «Բան»-ի բարձր աստիճանը շնորհեց:

ՊԱՐԻԶ. Արտաքին գործերի համար չգանուելու պատճառով, խորհրդի նախագահ Գաբլէն յանձն առաւ ժամանակաւորապէս կառավարելու այդ պաշտօնը:

—

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳԻ ԲՕՐՍԱՆ

Երեք ամսական դրամարժէքը

Լօնդօն 22½, 22⅛, 22⅞₃₂.
Համբուրգ 197⅜ 192, 191½
Պարիզ 237¾, 238¼. 238
Պօլուիմպերիալ 8 ր. 74 կ. սակ.
Մաքս. կուպոն. 169¼ ր. — սակ.
Ազծամ . . . 1 ր. 37 կ. գն.
Բօրաչին դիս. 5 և 6½%
Պետակ. բանկի 5% տոմսեր.
1-ին շրջանի 100 ր. կ. գն.
2-րդ » . . 99¼ ր. կ. գն.
3-րդ » . . 99 ր. 62 կ. սակ.
4-րդ » . . 99¼ ր. կ. սակ.
5-րդ » . . 99 ր. — կ. գն.
100 և 1000 արևելեան փոխառութեան 5% տոմսեր
1-ին շրջանի 98 ր. 37 կ. գն.
2-րդ » . . 98 ր. 37 » գն.
3-րդ » . . 98 ր. 37 » գն.
Առաջին ներքին փոխառութեան 5% տանող գումարի տոմսեր . . . 240¼ ր. — սակ.
«2-րդ . . . 222¼ ր. — սակ.
5½% բեներ 103 ր. — ծախ.
Ոսկէ բեներ. 186½ ր. — սակ.
Երկաթուղու բեներ 98 ր. 12 կ. սակ.
Կայսերական բանկի տոմսեր 6-րդ շրջանի 99¼ ր. սակ.
Թիֆլիսի քաղաքային վարկի օբլիգ. 86 ր. ծախ.

Պետերբուրգի բօրսալի տրամադրութիւնը խաղաղ է:

30 Նոյեմբերի

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ. Ներքին գործերի և լուսաւորութեան մինիստրները, արդարադատութեան նախարարութեան կառավարիչը և սինոդի նախադասութիւնը երէկի խորհրդում որոշեցին Կիեվում հրատարակուող «Заря» դադարեցնել:

ՎԵՆՆԱ. Ռուսական, գերմանական և իտալական դեսպանները իրենց տյեռատները թողեցին բօլղարական պատգամաւորութեան մօտ, իսկ անգլիական դեսպանը անձամբ այցելեց:

ՅՈՒՐԱԵՎՕ. Սօֆիական կառավարիչների հայեցակետերի արտայայտիչ բօլղարական թերթերը ներկայ վայրկեանը շատ յարմար են համարում Մակեդոնիայում շարժումներ սկսելու և Բօլղարիան միացեալ թագաւորութիւն հրատարակելու: Հաստատ է, որ քանի իրենց ժամանակը չէ լրացած, վերոյիշեալ կառավարիչները պատրաստ են ինչ և իցէ մի վտանգաւոր փորձ կատարելու:

ԲԵՐԼԻՆ. Ձաշուայ երեք ժամին կայսերական պալատի առաջ կատարուած է մի մարդ, որ պալատի անկիւնի պատուհանին քար ձգեց: Ժամը 4-ին Կայսրը լսեց ատաղ-դրագիր Բիսմարկի զեկուցումը, իսկ ժամը 5-ին էլ հանդիսաւոր ճաշ կար նորին մեծութեան մօտ:

ՅՈՒՐԱԵՎՕ. Սօֆիայից ստացուած տեղեկութիւններին համեմատ, Բօլղարիայում իրերի ընդհանուր դրութիւնը ներկայացնում է խնամակալութեան հոգեվարքը: Թիւրքիայի գործողութիւններին հակառակ, որ աշխատում է Մինգրէլիայի իշխանի կանդիդատութեան հաստատութեան մասին, բօլղարական կառավարիչները էմմանուէլ Վօգօրօդիսի համար են ջանք անում:

Ա Զ Գ

Շուտիւում «Նոր-Դար»-ին բաժանորդ գրուող այն անձինք, որոնք գժուարանում են բաժանորդագիրը ուղղակի Թիֆլիս խմբագրութեանս ուղարկելու, կարող են բաժանորդ գրուել և բաժանորդագիրը վճարել Խաբլարեան եղբարց խանութում:

Խմբագիր-հրատարակիչ
ՍՊԱՆԴԱՐ ՍՊԱՆԴԱՐԵԱՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ
ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԿՈՎԿԱՍԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ

Քաղաքային երկաթուղիների և շոգենաւերի կայարանի, սրանով յայտարարում է, որ Երևանում բացուել է ընկերութեան գործակալութիւնը — տալիս քներ ճանապարհելու համար: Գրասենեակը գըտնւում է Գուբերնատորի փողոցում սլ. Խանդամիրեանցի տանը:
3—3

ՖՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ՆԱԻԱԳՆԱՅՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Ն. ՊԱԿԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Ուղիղ և կանոնաւոր երթևեկութիւն Մարսէլի և Բաթումի մէջ:

Շորեքշաբթի, դեկտեմբերի 10-ին, «ԱՐՄԵՆԻԱ» (Arménie) շոգենաւը, նաւապետ «ՇԷՕԼՏ» (Scheult) դուրս կը գայ Բաթումից դէպի Տրապիզոն, Օրդու, Սամսօն, Կ. Պօլիս և Մարսէլ:

Տեղեկութիւնների համար դիմել ընկերութեան գործակալներին, Բաթումում՝ սլ. ԴԱՐԱՆԻՕՆԻՆ, Թիֆլիսում՝ սլ. ՐԷՆՕԻՆ, նախկին գաղերեայ Աբծրունիների № 103.
4—2

Պատրաստել և ծախել վճռել է Մոսկուայի բժշկական վարչութիւնը

ԱՒՏՈՂԱՎՈՒՂԱԿԱՆ
ԲՕՐՆՕ-ՏԻՄՕԼՕՎԵԱՆ ՕՋԱՌ
ՊՐՕՖԻՋՕՐ Գ. Ֆ. ԻՒՐԳԵՆՆ

Բոլորովին սչնչացնում է պեղենները, գեղին բծերը և չամրազանց քրտինքը
Աջողութիւնում է ինչպէս անուշահոտ և քաղցր յատկութիւն ունեցող օճառ
ՄԻ կՏՈՐԻ ԳԻՆՆ Է 50 Կ.
Գտնւում է բոլոր լաւ գեղօրէից մագազիններում և գեղատներում: Բոլոր Ռուսիայի համար գլխաւոր պահեստը գտնւում է Մոսկուայում Կ. Ի. Ֆերբէյնի մօտ: Թիֆլիսում գեպօն գտնւում է Պօպօվի մօտ:
(Ц. 19197) 25—25

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ ԵՐԹԵՒԵԿՆԵՐԻ
ԲԺՇԿԱՊԵՏ ՔՈՒՉԱՐԵԱՆՑԻ
(Եքս-անչան հրապարակում, Ծինոմէղարձի տունը.)

Ընդունելութիւնը ամեն օր.
Առաւօտեան 9—10 ժամին Ա. Բախտուով — Կանանց և երեխաների հիւանդութիւնները: 10—12 ժամին Կ. Բախտուով — Ներքին չղային հիւանդութիւնների և էլէքտրական բժշկութիւն. 12—1 ժամին Ֆ. Ռուչարեանց — Արտաքին, վիրաբուժական, աչքի և վեներական (ծածուկ) հիւանդութիւնները:

Երեկոյեանները 6—8 ժամը, իսկ շաբաթ-շաբթի և շաբաթ երեկոյեան ժամերին կոկորդի և ականջի հիւանդութիւնները:

Ամենայն օր քննւում են ծծմայրների և ծառաների առողջութիւնները և ծաղիկ են կարում:

Վարձ խորհրդի համար առաւօտեան 40 կ., իսկ երեկոյեան 60 կոպեկ:

Չքաւորները անվարձ:

Հիմնադիր բժշկապետ
Գ. ՔՈՒՉԱՐԵԱՆՑ.

Հարկաւոր է մի կին կամ օրիորդ հայերէն, ռուսերէն, ֆրանսերէն լեզուները խօսելիք իմացող. պատմանների համար դիմել Բագու, Նատարեւս Սարումեանցին:
6—3

ԲԵՐԵՕԶԻ ԿՐԷՄ
Ա. ԷՆԳԼՈՒՆԴ ԿՕՍՄԵՏԻԿԻ

Ոչնչացնում է արևաթները, դէմքի դեղնութիւնը, բծերը, պղպէները, կընճիռները և այլն, զովացնում է դէմքը և տալիս նրան պատանեկութեան թարմութիւն. Մի բանկան արժէ 1 ր. ճանապարհածախսով 2 ր. — 2 բանկան ճանապարհածախսով 3 րուբլի:

Կեղծ լինելուց զգուշանալու համար, պահանջել կարմիր թանաքով Ա. Էնգլունդի ստորագրութիւնը և Ս. Պետերբուրգի կոմմերտիական լաբարատորիայի մարկան:

Կարելի է ստանալ Ռուսիայի Կայսերութեան մէջ եղած բոլոր յայտնի դեղատներում:

Գլխաւոր պահեստը ամբողջ Ռուսիայի համար գտնւում է Պետերբուրգում, Ա. Էնգլունդի և Ս. Պետերբուրգի կոմմերտիական լաբարատորիայում Լիտէյնայա № 38.

Թիֆլիսում ծախւում է Կովկասեան գեղօրէից առևտրական ընկերութեան մէջ:

(Ц. 28095) 13—13

Дозволено цензурою. Тифлисъ 1-го Декабря 1886 г. Տպարան Մ. Գ. Գօտինեանց Типографія М Д. Ротиніанцъ Гол. пр., д. № 41